

prima instanță: S. Uzun
instanța de apel: V. Movilă, E. Dvurecenschii, N. Veleva
instanța de recurs: G. Stratulat, Sv. Molodvan, D. Mardari

dosarul nr. 2rhc-48/17

Î N C H E I E R E

28 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Valentina Clevadi
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de către Banca Comercială
“Energbank” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere
limitată „Rinax-TVR” împotriva Societății cu răspundere limitată „Sacolit-Com”,
intervenient accesoriu Banca Comercială „Energbank” societate pe acțiuni cu privire
la declararea nulității contractului de gaj,

împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2017, prin care a
fost respins recursul declarat de Banca Comercială “Energbank” Societate pe Acțiuni,
și menținută încheierea Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2016, prin care
cererea de explicare a deciziei Curții de Apel Cahul din 16 februarie 2015 a fost
respinsă,

c o n s t a t ă :

La 11 aprilie 2014 SRL „Rinax-TVR” s-a adresat cu cerere de chemare în
judecată împotriva SRL „Sacolit-Com”, intervenient accesoriu BC „Energbank” SA
cu privire la declararea nulității contractului de gaj din 28 octombrie 2013 încheiat
între SRL „Sacolit-Com” și BC „Energbank” SA.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 10 aprilie 2012 între
SRL „Rinax-TVR” și SRL „Sacolit-Com” a fost încheiat contractul de investiție nr.
23, în temeiul căruia reclamantul s-a obligat să aloce în proprietatea pârâtului sume
de bani, alte mijloace materiale etc., iar SRL „Sacolit-Com” s-a obligat să reîntoarcă
investițiile în formă de producție agricolă, roada anului 2012. În vederea garantării
executării contractului de investiție, a fost încheiat contractul de fidejusiune fără
număr din 17 aprilie 2012, semnat între SRL „Rinax-TVR”, în calitate de creditor, și
Țolov Andrei - în calitate de fidejutor.

În perioada anului 2012, fiind de bună-credință, reclamantul a alocat investiții de aproximativ 4000000 lei în baza contractului încheiat, însă la mijlocul anului 2013 SRL „Sacolit-Com” a început să încalce prevederile contractului și a înregistrat restanțe la plățile conform graficului, din care considerente SRL „Rinax-TVR” s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată de încasare în mod solidar de la SRL „Sacolit-Com” și Țolov Andrei a datoriei de 7533609,65 lei.

Prin încheierea Judecătoriai Taraclia din 27 septembrie 2013, în vederea asigurării acțiunii, a fost aplicat sechestrul pe bunurile părților în sumă totală de 3399968,29 lei, iar la 27 septembrie 2013 executorul judecătoresc Constantiniuc Vladislav a intentat procedura de executare pe marginea cazului dat, fiind întocmit la 30 septembrie 2013 procesul-verbal de sechestru.

Indică că Țolov Andrei a refuzat de a semna și consemna careva obiecții la procesul - verbal de sechestrul din 30 septembrie 2013, iar din numele SRL „Sacolit-Com”, în temeiul art. 44 al. (3) Codul de executare al Republicii Moldova, a declarat că bunurile agricole (recolta anului 2013) au fost gajate în favoarea BC „Energbank” SA.

Asupra grâului și rapiței (recolta anului 2014) la situația din 30 septembrie 2013 nu erau stabilite careva interdicții sau grevări, respectiv se aflau în circuitul civil.

Toate actele întocmite în procesul de executare au fost expediate în adresa debitorilor la 07 octombrie 2013 și recepționate contrasemnătură la 09 octombrie 2013. Respectiv, odată cu primirea încheierii din 30 septembrie 2013 de aplicare a sechestrului, care avea extindere și asupra roadei din anul 2013 și 2014, SRL „Sacolit-Com” nu-și mai putea realiza dreptul de a greva prin gaj convențional în favoarea terților bunurile ce se aflau la păstrarea societății. Mai mult ca atât, încheierea de aplicare a măsurii de asigurare din 30 septembrie 2013, inclusiv procesul-verbal de sechestrul a bunurilor din aceeași dată, au rămas în vigoare prin neatacare.

Prin hotărârea Judecătoriai Taraclia din 24 decembrie 2013, a fost admisă acțiunea reclamantului și dispusă încasarea în mod solidar de la debitorii SRL „Sacolit-Com” și Țolov Andrei a sumei de 4101539,16 lei.

Deoarece hotărârea judecătorească nu a fost contestată, a devenit irevocabilă din data de 24 ianuarie 2014. Drept urmare SRL „Rinax-TVR” s-a adresat la 27 februarie 2014 către notarul Țurcan Daniela cu un demers privind înregistrarea gajului legal. La aceeași dată, la orele 17.12, notarul a acceptat demersul și a efectuat înscrierea în Registrul bunurilor mobile asupra avizului de înregistrare a gajului legal nr. 218382 pe următoarele bunuri: rapiță de toamnă 137 ha din or. Taraclia pe conturul 324, nr. cadastral al terenului agricol de la 8701324110 până la 8701324184 în cantitate de 247 tone, valoarea gajului per tonă 5000 lei, iar valoarea totală a gajului – 1235000 lei; grâu de toamnă 40 ha din or. Taraclia pe conturul 326, nr. cadastral al terenului agricol de la 8701326032 până la 8701326054 în cantitate de 140 tone, valoarea gajului per tonă – 1900 lei, iar valoarea totală a gajului - 266000 lei; grâu de toamnă 120 ha din or. Taraclia pe conturul 328, nr. cadastral al terenului agricol de la 8701328066 până la 8701328145 în cantitate de 140 tone, valoarea gajului per tonă – 1900 lei, iar valoarea totală a gajului – 798000 lei. Deci, suma totală a gajului a constituit 2299000 lei.

La 01 martie 2014 reclamantul a expediat în adresa societății debitoare înștiințarea privind înregistrarea gajului legal, care a fost recepționată la 04 martie 2014, însă la 21 martie 2014 SRL „Rinax-TVR” a primit de la BC „Energbank” SA informația precum că ultima la 28 octombrie 2013 a încheiat contractul de gaj asupra acelorași bunuri – viitoarea roadă a anului 2014.

Reclamantul invocă nulitatea absolută a contractului de gaj fără număr din 28 octombrie 2013 și confirmarea de înregistrare a gajului convențional nr. 210268 din 28 octombrie 2013, ora 12.39, deoarece la situația din acea dată exista procesul-verbal de sechestru din 30 septembrie 2013 emis de executorul judecătoresc Constantiniuc Vladislav, care a și constituit temeiul juridic al gajului legal din 27 februarie 2014.

În circumstanțele date, SRL „Sacolit-Com” nu era în drept de a greva prin gaj convențional în favoarea terților bunurile care anterior au fost sechestrate.

Cere reclamantul declararea nulității contractului de gaj fără număr din 28 octombrie 2013 încheiat între SRL „Sacolit-Com” și BC „Energbank” SA, cu radierea din Registrul gajului bunurilor mobile a înscrisurilor făcute în baza acestui contract de gaj.

Ulterior, la 13 iunie 2014, SRL „Rinax-TVR” a depus cerere de asigurare a acțiunii (f.d.74, vol. I), care a fost admisă prin încheierea Judecătoriei Taraclia din 13 iunie 2014, fiind aplicat sechestru pe bunurile ce aparțin SRL „Sacolit-Com” (recolta cerealelor pe anul 2014) și anume: rapița de toamnă în cantitate de 137 ha, ce urmează a fi recoltată de pe terenurile cu numărul cadastral de la 8701324110 până la 8701324184, 8701324203, amplasate în raionul Taraclia, or. Taraclia; grâul de toamnă în cantitate de 395 ha, ce urmează a fi recoltat de pe terenurile cu numărul cadastral de la 8701321372 până la 8701321392, 8701326032 până la 8701326054, de la 8701327001 până la 8701327076, de la 8701328066 până la 8701328145, de la 8701108113 până la 8701108214 amplasate în raionul Taraclia, or. Taraclia; orz de toamnă în cantitate de 41 ha, ce urmează a fi recoltate de pe terenurile cu numărul cadastral de la 8701324055 până la 8701324061, de la 8701324050 până la 8701324054, de la 8701324022 până la 8701324027, 8701324204, amplasare în raionul Taraclia, or. Taraclia.

Nefiind de acord cu încheierea judecătorească, SRL „Sacolit-Com” și BC „Energbank” SA au contestat-o în ordine de recurs.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 25 iulie 2014, au fost admise recursurile declarate de SRL „Sacolit-Com” și BC „Energbank” SA, casată încheierea Judecătoriei Taraclia din 13 iunie 2014 și soluționată problema în fond, fiind respinsă cererea SRL „Rinax-TVR” de asigurare a acțiunii (f.d. 109, vol. I).

La 29 septembrie 2014 reclamantul a depus o cerere de extindere a pretențiilor privind declararea nulității contractului de gaj fără număr din 20 martie 2014 încheiat între SRL „Sacolit-Com” și BC „Energbank” SA, cu radierea din Registrul gajului bunurilor mobile a înscrisurilor făcute în baza acestuia; declararea nulității contractului de gaj fără număr din 15 mai 2014 încheiat între SRL „Sacolit-Com” și BC „Energbank” SA, cu radierea din Registrul bunurilor mobile a înscrisurilor făcute în baza contractului de gaj fără număr din 15 mai 2014 (f.d.150-151, vol. I).

Prin încheierea Judecătorei Taracalia din 30 septembrie 2014, reclamantul SRL „Rinax-TVR” a fost obligat de a achita taxa de stat și de a prezenta dovada de plată a acesteia la cererea privind extinderea pretențiilor (f.d.167, vol. I), iar prin încheierea din 20 noiembrie 2014 a fost restituită reclamantului cererea de extindere a pretențiilor în legătură cu neachitarea taxei de stat (f.d.192, vol. I).

În urma recursului declarat de către avocatul Pidghirnii Radu, în interesele SRL „Rinax-TVR”, Curtea de Apel Cahul a pronunțat la 16 februarie 2015 decizia prin care a dispus admiterea cererii de recurs, casarea încheierii Judecătorei Taracalia din 20 noiembrie 2014 și restituirea pricinii la rejudecare la faza primirii cererii de extindere a pretențiilor (f.d.242-245, vol. I).

La 14 octombrie 2016 BC „Energbank” SA a depus cerere cu privire la explicarea deciziei Curții de Ape Cahul din 16 februarie 2015 (f.d.4, vol. III), în motivarea căreia a indicat că prima instanță corect prin încheierea din 30 septembrie 2014 nu a dat curs cererii de extindere a pretențiilor pe motiv de neachitare a taxei de stat. SRL „Rinax-TVR” însă, fără a se conforma termenului legal, a contestat cu recurs încheierea Judecătorei Taracalia din 20 noiembrie 2014. Deși BC „Energbank” SA a invocat tardivitatea recursului declarat, Curtea de Apel Cahul prin decizia din 16 februarie 2015 a admis recursul formulat, a casat încheierea din 20 noiembrie 2014 și a dispus restituirea pricinii la faza de primire a cererii de extindere a pretențiilor, motivându-și soluția pe faptul că reclamantului nu i-a fost comunicat termenul, volumul și condițiile stabilite de instanță pentru achitarea taxei de stat.

Nu sunt întemeiate nici argumentele SRL „Rinax-TVR” precum că este ilegală impunerea cu taxă de stat a cerințelor suplimentare, de vreme ce acțiunea de bază nu a fost impusă cu o astfel de plată pecuniară, or art. 88 al. (2) CPC indică contrariul.

În afara ședințelor de judecată, prima instanță a admis cererea SRL „Rinax-TVR” de reclamare a probelor, iar BC „Energbank” SA a recepționat demersul instanței privind furnizarea informației, care de fapt nu se referă esența cauzei.

În circumstanțele date, Curtea de Apel Cahul urmează să explice băncii dacă este necesar și obligatoriu pentru prima instanță de a adopta careva acte judecătorești asupra fondului pricinii, în situația în care cauza a fost restituită abia la faza primirii cererii de extindere a pretențiilor; dacă urmează prima instanță să adopte o încheiere de nu dat curs a cererii de extindere a pretențiilor și să determine termenul, volumul și condițiile pentru achitarea taxei de stat; dacă urmează instanța să emită o încheiere de nu dat curs a acțiunii inițiale și să determine termenul, volumul și condițiile pentru achitarea taxei de stat; dacă a constatat și/sau reținut Curtea de Apel Cahul precum că recursul declarat de SRL „Rinax-TVR” este unul tardiv și dacă recurentul a prezentat motive ce ar justifica depășirea termenului legal de declarare a cererii de recurs; care au fost circumstanțele obiective ce au determinat instanța de recurs de a admite recursul formulat de SRL „Rinax-TVR”; s-a luat în considerație faptul că la ședința din 20 noiembrie 2014 a participat și reprezentantul SRL „Rinax-TVR”, care la aceeași dată a recepționat contrasemnătură încheierea de restituire a cererii de extindere a pretențiilor.

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2016, a fost respinsă cererea de explicare a deciziei Curții de Apel Cahul din 16 februarie 2015.

Prin decizia Curții Supreme de justiție din 22 februarie 2017 a fost respins recursul declarat de Banca Comercială “Energbank” Societate pe Acțiuni, și menținută încheierea instanței de apel.

La 21 martie 2017, Banca Comercială “Energbank” Societate pe Acțiuni a depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs, solicitând admiterea cererii de revizuire și casarea deciziei instanței de recurs cu rejudecarea recursului.

În motivarea cererii de revizuire a invocat precum că Curtea de Apel Cahul a examinat cererea de explicare a deciziei Curții de Apel Cahul din 16 februarie 2015 în absența sa abuziv și nemotivat.

La fel, invocă i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6§1 din CEDO.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este neîntemeiată și urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din considerentele ce urmează.

Conform art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

După cum se constată la caz, cererea de revizuire este depusă de către Banca Comercială “Energbank” Societate pe Acțiuni, împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2017, prin care a fost respins recursul declarat de Banca Comercială “Energbank” Societate pe Acțiuni, și menținută încheierea Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2016.

Este de reținut că deși, Banca Comercială “Energbank” Societate pe Acțiuni, a depus cererea de revizuire împotriva actului de dispoziție al instanței de recurs, ultimul nu a invocat nici un temei de declarare a revizuirii.

Sub aspectul dat se va remarca că în conformitate cu art. 451 CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Din analiza textelor legale aplicabile, rezultă că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC.

Însă, prin prisma normei enunțate, la caz se constată că revizuentul Banca Comercială “Energbank” Societate pe Acțiuni, în cererea de revizuire nu a invocat nici un temei prevăzut la art. 449 CPC, în baza căruia se poate solicita revizuirea hotărârii, ci a oferit împrejurări ce țin de nerespectarea normelor de drept procedural de către instanțe, care nu se încadrează în temeiurile reglementate de această normă.

În acest context, Colegiul constată că prin revizuirea în sensul declarat se pretinde nu corectarea erorilor judiciare și omisiunilor justiției, dar anularea unei hotărâri irevocabile, fapt care direct contravine atât dispozițiilor legii naționale, cât și celor internaționale.

Astfel, admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al

Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cazul Eugenia și Doina Duca contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea de revizuire nu indică careva temeiuri prevăzute de art. 449 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de BC “Energbank” SA ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Banca Comercială “Energbank” Societate pe Acțiuni împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „Rinax-TVR” împotriva Societății cu răspundere limitată „Sacolit-Com”, intervenient accesoriu Banca Comercială „Energbank” societate pe acțiuni cu privire la declararea nulității contractului de gaj.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, /semnătura/ Valentina Clevadî

judecători /semnătura/ Dumitru Mardari

/semnătura/ Galina Stratulat

Copia corespunde originalului

Galina Stratulat